

dretallet —, der med Flertallet er enigt i, at Halvdelen af Burderingssummen for Husmandslodderne skal udredes som Laan af Kreditforeningerne, — ment at maatte opstille den Fordring til Landarbejderen, at han selv skal udrede mindst $\frac{1}{6}$ af Burderingssummen, saaledes at kun de resterende $\frac{7}{10}$ af denne ydes som Laan af Statskassen.

Landarbejderen skal altsaa for at erhverve en Lod af den i Planen foreslaaede Maksimumstørrelse med tilhørende Bygninger, Befætning og Inventarium selv præstere 800 Kr.; for en Lod til en Værdi 3,500 Kr., der efter Mindretallets Mening vil blive Gennemsnitsværdien for de heromhandlede Lodder, vil hans Bidrag udgøre 700 Kr.; Størrelsen af Statens Laan vil i de nævnte Tilfælde blive henholdsvis 1,200 Kr. og 1,050 Kr.

Efter Mindretallets Mening vil der som Regel kun igennem et Tilskud af den angivne Størrelse kunne tilvejebringes en virkelig betryggende Garanti for Landarbejdernes Sparommelighed og Arbejdsomhed, og gennem et saadant Tilskud vil den yderste Grænse være bestemt, inden for hvilken Mindretallet mener, at det vil kunne forsvares at lade Statskassen give Laan i Ejendommen, naar det saa vidt muligt skal undgaaes, at Staten lider Tab og bliver nødsaget til at overtage Ejendommene eller eftergive Laanene, i hvilket Fald disse faktisk ville blive en Gave og da navnlig til den første Besidder, hvoraf vilde følge, at de Tilskud, som paa denne Maade skulde ydes af Statskassen, ikke egne sig til at tilvejebringes ved Hjælp af Statslaan.

Findes det fornødent, særlig af Hensyn til de ældre gifte Arbejdere, hvem det ikke er lykkes at faa sammensparet en Sum, der er stor nok til, at de efter Planen kunne komme i Besiddelse af et Hus med Jordlod, at give Afgang til direkte Hjælp fra Staten, vilde Mindretallet foretrække, at saadan Hjælp gaves i Form af en Forhøjelse af den Konto paa Finansloven, gennem hvilken der allerede nu ydes Understøttelse til Husmænd, altsaa væsentlig som Præmier til Landarbejdere for udstad Stadiighed Flid og Sparommelighed. Fordelingen kunde formentlig finde Sted væsentlig paa samme Maade som Fordelingen af Præmierne for ypperlig dyrkede Huslodder.

Et andet Mindretal (Breinholt) har i det hele kunnet tiltræde det foran angivne Standpunkt med Hensyn til Spørgsmaalet om Statens Hjælp til Tilvejebringelsen af Husmandslodderne, men har som tidligere berørt desuagtet ikke kunnet slutte sig til det fornævnte Mindretal af 4 Medlemmer paa Grund af sammes Forslag om Benyttelse af Kreditforeningerne som Mellemled, der forekommer det andet Mindretal at rumme Betænkkeligheder af saa alvorlig Natur, at det har ment at burde fremsætte et selvstændigt Forslag til en Plan angaaende Tilvejebringelse af Jord til Landarbejdere, af hvilken Plan et Grundbrugs med tilhørende Bemærkninger vil findes optagen nedenfor Sp. 2981 fg. i denne Betænkning.

Et Flertal, der bestaar af Kommissionens øvrige Medlemmer, deler ikke den Opfattelse af Spørgsmaalet om Statens Hjælp til Tilvejebringelse af Jord til Landarbejdere, for hvilken der i det foregaaende er gjort Rede, og tror ikke, at en Plan, der er bygget paa de af Mindretallet angivne Principper, vilde kunne siges at byde de gunstige Vilkaar med Hensyn til Tilvejebringelsen af Jord til Landarbejdere, som ifølge Loven af 13de April 1894 fordres af den Plan, det er overdraget Landbokommissionen at udarbejde.

Flertallet er for sit Bedkommende paa det rene med, at gunstige Vilkaar ikke kunne tilvejebringes uden igennem Ofre fra Statens Side, og det er derfor ved Fremsettelsen af den nedenstaaende Plan forudsat som givet, at saadanne Ofre skulde bringes.

Flertallet mener imidlertid ved de herhenhørende Bestemmelser i Planen ikke at have stillet større Krav til Staten end nødvendigt af Hensyn til Opgavens Løsning og forsvareligt over for Staten selv.

Som det vil ses af Planen, er der ved denne (§ 15) truffet Bestemmelse om en gennem længere Tid vedvarende Rente- og Afdragsfrihed for en Del af Statsmidlerne, som anbringes i Husmandslodderne.

Naar Flertallet overhovedet har kunnet slutte sig til Tanken om at søge Kommissionens Opgave løst ved Hjælp af Kreditforeningerne, saaledes at disse selv yde en Del af de til Husmandsloddernes Tilvejebringelse fornødne Laan, har det herved været en bestemt Forudsætning, at Staten skulde træde direkte hjælpende til.

Saa Henseende har det været afgørende for Flertallet, at Kreditforeningernes Mellemkomst, hvor heldig denne end paa mange Punkter maa erkendes at være, nødven-